

Rritja e pagës mesatare bruto
Programi qeverisës

2021-2025

Rritja e pagës mesatare bruto

2021 - 2025

- A. Analizë e premtimit “Paga mesatare bruto në rang vendi do të shkojë në 85 mijë lekë bruto”
 - B. Kuadri Rregullator dhe politikat
 - C. Analiza e alokimeve fiskale dhe performancës
 - D. Kostot Direkte dhe Indirekte dhe alokimet buxhetore për zbatimin e premtimit
 - E. Analiza e përmbushjes së premtimit për Pagën Mesatare Bruto në Shqipëri
 - F. Ndikimi social dhe efektet nga informaliteti në punë
- Vlerësimi i përmbushjes së programeve

PËRGATITJA DHE SHPËRNDARJA

Raport progresi

Vlerësimi i programit të qeverisë 2021-2025 dhe efënca e menaxhimit të kostove:
1200 ditë qeverisje

Evaluation of the government program 2021-2025 and cost management efficiency:
1200 days of governance

www.polifakt.al

www.altax.al

info@altax.al

Janar 2025

Tirana, Shqipëri

Polifakt.al është një platformë e pavarur dhe e besueshme për monitorimin e realizueshmërisë së premtimeve politike. Ajo ofron analiza të detajuara mbi zbatueshmërinë financiare të angazhimeve elektorale, duke i krahasuar ato me performancën reale të qeverisë dhe alokimet dhe kufizimet buxhetore.

Pikat kyçe të Polifakt.al në vlerësimin e përmbushjes

Monitorimi i premtimeve zgjedhore dhe programeve qeverisëse

[Polifakt.al](#) ndjek sistematikisht premtimet e bëra nga liderët politikë, duke vlerësuar:

Realizueshmërinë. A janë premtimet të arritshme brenda kontekstit aktual ekonomik?

Burimet financiare. A janë ndarë burime të mjaftueshme për zbatimin e premtimeve?

Statusi i përmbushjes. Tregon nëse premtimet janë realizuar, pjesërisht realizuar, apo të porealizuara.

Krahasimi me kapacitete fiskale dhe kostot e përmbushjes

Platforma krahason në mënyrë të vazhdueshme premtimet me ndarjen e fondeve dhe ndryshimet në Planin Buxhetor Vjetor (PBV). Kjo ndihmon në identifikimin e:

- ✓ Përputhshmërisë midis premtimeve politike dhe shpenzimeve reale.
- ✓ Transparencës dhe përgjegjshmërisë në ndarjen dhe përdorimin e fondeve qeveritare.

Raportet e progresit

[Polifakt.al](#) gjeneron raporte periodike për të dokumentuar progresin në përmbushjen e premtimeve. Këto raporte përfshijnë:

- Vlerësimin e performancës së ministrive dhe sektorëve përkatës.
- Përditësime mbi shkallën e arritjes së objektivave të qeverisë.

Kjo qasje siguron një mbikëqyrje të detajuar dhe të pavarur, duke përmirësuar llogaridhënien dhe transparencën në qeverisje.

Kushtet e përdorimit të Raportit

Qëllimi dhe përgjegjësia

Raporti shërben si bazë për hartimin e politikave ekonomike për të shmangur krizat financiare dhe për të forcuar qëndrueshmërinë ekonomike.

Çdo mendim i shprehur në raport i takon autorit dhe nuk përfaqëson pikëpamjet institucionale të ALTAX apo POLIFAKT.

Riprodhimi dhe shpërndarja

Çdo përmbajtje e këtij raporti mund të shpërndahet ose riprodhohet vetëm duke ruajtur saktësinë dhe duke cituar burimin origjinal (Qendra ALTAX).

Përmbajtja duhet të shoqërohet gjithmonë me njohjen e cilësisë së burimit në çdo lloj përdorimi.

Kushtet për përdoruesit

Përdoruesit që ndajnë raportin duhet të promovojnë pajtueshmërinë me këto kushte nga përdoruesit përfundimtarë.

Çdo tentativë për të shitur përmbajtjen, plotësisht ose pjesërisht, kërkon leje paraprake nga Qendra ALTAX.

Kufizime të përdorimit

Raporti mund të përdoret vetëm për qëllime jo-fitimprurëse.

Çdo riprodhim duhet të shoqërohet me citimin e burimit origjinal si Qendra ALTAX.

Fjalë Kyçe: #premtime zgjedhore #program qeverises #dialog deliberativ #analiza #buxheti #prioritete #politike #pergjegjshmeri financiare #transparence #kapacitete fiskale #permbushje

Kodi JEL: D72, E62, H50, P11

© Të gjitha të drejtat e rezervuara nga **Qendra ALTAX**.

Konsiderata

(Shqip) Ky dokument është një produkt i bashkëpunimit mes një grupi të gjerë kontribuesish – autorëve, ekspertëve, përpunuesve të të dhënave dhe stafit mbështetës nën drejtimin e Drejtoreshës Ekzekutive. Lexuesit dhe ndjekësit janë një komponent kyç për vijimësinë e punës.

ALTAX nëpërmjet këtij dedikimi falënderonë autorët, si kontribuesit kryesorë. Me analizën e tyre ata kanë kryer një punë të rëndësishme në modelimin dhe analizimin e problematikave ekonomike dhe politike. Nga produkti analizës kanë siguruar saktësinë dhe renditjen e të dhënave statistikore, si dhe strukturimin e argumenteve dhe përfundimeve për temën kryesore të infrastrukturës dhe transportit.

Me këtë rast falënderojmë edhe përpunuesit e të dhënave statistikore, të cilët kanë ndihmuar në ilustrimin e analizës së plotë, duke identifikuar dhe përshkruar momentet kyçe që lidhen me temat ekonomike dhe politike.

Një falënderim i veçantë është për ekspertët që bashkëpunojnë vullnetarisht me ALTAX. Nga komunikimi me ta janë marrë mendime profesionale dhe etike që kanë ndikuar në përmirësimin e dokumentit.

Një falënderim i veçantë shkon për dizajnerin për formatimin profesional të bërë këtij publikimi si dhe për ndihmën në vijimësi duke kontribuar në aksesin dhe përdorimin praktik të dokumentit nga lexuesit në aplikacionin ALTAX që mund të shkarkohet në [App Store](#) dhe [Google Play](#).

Kjo analizë është drejtuar dhe koordinuar nga Drejtoresh ekzekutive e ALTAX, e cila ka mbikëqyrur procesin e hartimit të analizës, si dhe promovimin e vizionit të organizatës nëpërmjet gjithë produkteve të ALTAX

Falënderimi i ALTAX drejtohet edhe për lexuesit dhe ndjekësit. Ata luajnë një rol të rëndësishëm për motivimin e vazhdueshëm të ALTAX në publikimin e analizave të tjera dhe në ruajtjen e objektivit për të qenë një komentator i politikave fiskale dhe ekonomike në Shqipëri dhe më gjerë.

Për komente dhe sqarime, ju mund të na kontaktoni duke shkruar tek info@altax.com

Acknowledgement

(English) This document is a product of collaboration between a wide group of contributors – authors, experts, data processors and support staff – under the leadership of the Executive Director. Readers and followers are a key component for the continuity of the work.

ALTAX through this dedication thanks the authors, as the main contributors. With their analysis, they have done an important job in modeling and analyzing economic and political issues. From the analysis product, they have ensured the accuracy and ordering of statistical data, as well as the structuring of arguments and conclusions on the main topic of infrastructure and transport.

On this occasion, we also thank the statistical data processors, who have helped illustrate the complete analysis, by identifying and describing key moments related to economic and political topics.

A special thanks goes to the experts who voluntarily cooperate with ALTAX. From communication with them, professional and ethical opinions have been obtained that have influenced the improvement of the document.

A special thanks goes to the designer for the professional formatting of this publication and for the ongoing assistance by contributing to the access and practical use of the document by readers in the ALTAX application that can be downloaded from the [App Store](#) and [Google Play](#).

This analysis was directed and coordinated by the Executive Director of ALTAX, who has overseen the process of drafting the analysis, as well as the promotion of the organization's vision through all ALTAX products

ALTAX's thanks are also addressed to its readers and followers. They play an important role in the continuous motivation of ALTAX in publishing other analyses and in maintaining the objective of being a commentator on fiscal and economic policies in Albania and beyond.

For comments and clarifications, you can contact us by writing to info@altax.com

Follow ALTAX and Polifakt on social media, Web and in our App

FISKALISTI

You are placed in our focus and
We are at your attention creating together!

ALTAX - POLIFAKT

We publish and distribute information,
ongoing analysis and studies.

ALTAX

Communicate through social media addresses

ALTAX

Watch our informative and educational videos

ALTAX.AL

Read and download unique analyses and studies

POLIFAKT.AL

Look at how many political promises have been kept.

App Store
Google Play

Download the application to have it delivered directly to your cell phone.

A relationship about the commonalities that unite us in everyday life.

Objektivi - Rritja e pagës mesatare bruto

Synimi

Të përmirësohet mirëqenia e qytetarëve dhe fuqizimi i klasës punëtore përmes rritjes së pagës mesatare në vend.

Qëllimi

Të arrihet një nivel më i lartë i jetesës dhe të mbështetet zhvillimi ekonomik i vendit duke ofruar mundësi më të mira për punëtorët dhe familjet e tyre.

Paga mesatare bruto në rang vendi do të shkojë në 85 mijë lekë bruto

A. Analizë e premtimit “Paga mesatare bruto në rang vendi do të shkojë në 85 mijë lekë bruto”

Programi i qeverisë për periudhën 2021-2025, që ka si objektiv rritjen e pagës mesatare bruto në Shqipëri në 85 mijë lekë, kërkon një analizë të hollësishme për të vlerësuar realizueshmërinë e tij dhe impaktin që mund të ketë në ecurinë ekonomike, sociale dhe buxhetore të vendit.

Ky premtim mund të analizohet në disa drejtime, duke përfshirë analizën e përmbajtjes së tij dhe faktorit të mundësisë për realizimin e objektivit.

1. Përmbajtja e Premtimit

Premtimi për rritjen e pagës mesatare bruto përfshin dy drejtime kryesore:

- **Rritja e pagës mesatare bruto:** Ky objektiv synon një rritje të nivelit të pagës mesatare bruto në rang vendi deri në 85 mijë lekë, një shifër që përfaqëson pagën mesatare përpara taksave dhe kontributeve. Një rritje e tillë ka potencialin të përmirësojë jetesën e qytetarëve, duke ndikuar pozitivisht në konsum dhe duke kontribuar në një rritje ekonomike të qëndrueshme.
- **Produktet konkrete që lidhen me premtimin:** Rritja e pagës mesatare kërkon implementimin e masave dhe politikave konkrete që do të mundësojnë këtë rritje. Politikat fiskale lehtësuese për bizneset, investimet në teknologji dhe industria, përmirësimi i arsimit dhe trajnimeve profesionale, si dhe monitorimi i pagave janë disa nga produktet që do të mbështesin këtë objektiv.

2. Produktet Konkrete

Për të realizuar objektivin e rritjes së pagës mesatare bruto, duhet të zhvillohen dhe zbatohet një sërë masash:

- **Politikat Ekonomike dhe Fiskale:** Një mekanizëm fiskal që mundëson rritjen e pagave, duke lehtësuar taksat për bizneset që kanë potencialin të rrisin pagat, është i domosdoshëm. Për më tepër, mbështetje për sektorët që mund të ofrojnë mundësi të reja punësimi dhe rritje pagash është një element i rëndësishëm i kësaj strategjie.
- **Rritja e Produktivitetit dhe Investimet:** Një rritje e investimeve, sidomos në sektorë si teknologjia dhe industria, do të mundësojë rritjen e produktivitetit dhe krijimin e mundësive për paga më të larta. Ky produkt është i lidhur ngushtë me rritjen e konkurrencës dhe inovacionit në ekonomi.
- **Përmirësimi i Sistemit të Edukimit dhe Trajnimeve:** Për të siguruar punësim me paga më të larta, është thelbësore që niveli i arsimit dhe aftësive profesionale të rritet. Ky do të çojë në mundësi më të mira pune për individët me aftësi të avancuara dhe specializim.

- **Monitorimi i Pagave:** Implementimi i një mekanizmi për të monitoruar pagat dhe krahasuar ato midis sektorëve mund të ndihmojë në sigurimin që niveli i pagës mesatare bruto po arrin qëllimet e vendosura.

3. Analiza e Qëndrueshmërisë dhe Mundësive

Për të realizuar këtë objektiv, është e rëndësishme të vlerësohen disa faktorë të rëndësishëm:

- **Qëndrueshmëria Ekonomike:** Për të arritur një pagë mesatare të lartë, është e nevojshme që kjo rritje të mbështetet nga një rritje ekonomike e qëndrueshme, duke shmangur varësinë nga borxhet shtetërore dhe inflacioni i lartë. Rritja e produktivitetit dhe investimeve duhet të jetë në përputhje me rritjen e qëndrueshme të ekonomisë.
- **Sistemi i Paga dhe Produktiviteti:** Ky premtim është shumë i lidhur me rritjen e produktivitetit të punës. Produktiviteti më i lartë është një parakusht për rritjen e pagave, sepse kjo rrit mundësitë e kompanive për të paguar më shumë punonjësit e tyre.

4. Konteksti Politik, Social dhe Ekonomik

- **Konteksti Politik:** Ky objektiv është i lidhur ngushtë me prioritetet e qeverisë për zhvillimin ekonomik dhe përmirësimin e kushteve të jetesës. Programet e punësimit dhe stimujt për sektorët strategjikë mund të ndihmojnë në arritjen e këtij qëllimi.
- **Konteksti Social:** Ky premtim mund të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në përmirësimin e kushteve të jetesës, duke ulur varfërinë dhe duke kontribuar në uljen e pabarazive sociale. Pjesa më e ndjeshme e popullsisë, sidomos ata në zona rurale dhe me paga të ulëta, mund të përfitojnë më shumë nga një pagë më e lartë.
- **Konteksti Ekonomik:** Për rritjen e pagës mesatare, nevojitet një përqendrim i veçantë në sektorët që mund të prodhojnë më shumë me të njëjtën punë. Investimet në sektorët si industria, teknologjia dhe shërbimet janë të nevojshme për të mbështetur këtë objektiv.

5. Konteksti Buxhetor dhe Politikat Fiskale

- **Financimi i Objektivave:** Ky premtim kërkon alokimin e fondeve të mjaftueshme për të mbështetur zhvillimin ekonomik dhe për të investuar në arsim dhe infrastrukturë. Menaxhimi i kujdesshëm i financave publike është kyç për të mbajtur këtë objektiv të realizueshëm.
- **Politikat Fiskale dhe Shpenzimet:** Politikat fiskale duhet të mbështesin rritjen e investimeve dhe zhvillimin e sektorëve që mund të rrisin pagat, si dhe mbështetje për punëtorët në sektorët me potencial të lartë për paga më të larta.

6. Faktori Ndërkombëtar dhe Trendi Global

- **Marrëdhëniet Ndërkombëtare dhe Investimet e Huaja:** Investimet e huaja direkte mund të krijojnë mundësi të reja për vende pune dhe rritje të pagave. Bashkëpunimi me institucione ndërkombëtare mund të ndihmojë në sigurimin e financimit për projekte zhvillimi.

- **SDG dhe Pabarazitë:** Ky objektivi është i lidhur me Objektivin e Zhvillimit të Qëndrueshëm nr. 8 (punësim i denjë dhe rritje ekonomike). Rritja e pagave mund të ndihmojë në uljen e pabarazive dhe mund të kontribuoni në zhvillimin e një ekonomie më të qëndrueshme.

Programi i qeverisjes 2021-2025 është ambicioz dhe kërkon një angazhim të gjerë në përmirësimin e kushteve ekonomike dhe sociale. Për të arritur objektivin e rritjes së pagës mesatare bruto, është e nevojshme një kombinim i politikave të qëndrueshme fiskale, investimeve në arsim dhe infrastrukturë, mbështetje për sektorët me potencial të lartë dhe bashkëpunim me aktorë ndërkombëtarë. Rritja e produktivitetit dhe përmirësimi i kushteve të jetesës janë thelbësore për të siguruar që ky premtim të realizohet deri në vitin 2025.

Për të vlerësuar rritjen e pagave mesatare në sektorët publik dhe privat në Shqipëri, bazuar në faktet që keni ofruar, mund të bëjmë një analizë të krahasuar, si dhe të shqyrtojmë përparimet dhe sfidat në realizimin e objektivave të programit qeverisës për periudhën 2021-2025.

1. Rritja e Pagës Mesatare në Sektorin Publik

- **2021:** Paga mesatare në sektorin publik ishte 70,531 lekë.
- **Tetor 2024:** Paga mesatare në sektorin publik është rritur në 96,856 lekë.

Kjo tregon një rritje të konsiderueshme prej **37.3%** në pagën mesatare të sektorit publik gjatë periudhës 2021-2024.

2. Rritja e Pagës Mesatare në Sektorin Privat

- **2021:** Paga mesatare në sektorin privat ishte 54,482 lekë.
- **Tetor 2024:** Paga mesatare në sektorin privat është 69,534 lekë.

Në sektorin privat, paga mesatare ka shënuar një rritje prej **27.6%** gjatë periudhës 2021-2024.

3. Krahasimi me Objektivin e Qeverisë për 2025

Në programin qeveritar 2021-2025, është përcaktuar një objektivi i pagës mesatare bruto për të arritur në **85,000 lekë** në nivel kombëtar. Krahasuar me të dhënat aktuale:

- Paga mesatare në sektorin publik (96,856 lekë) është tashmë **më e lartë** se objekti i parashikuar për pagën mesatare për 2025, që është 85,000 lekë.
- Paga mesatare në sektorin privat (69,534 lekë) është **më afër objektivit të 85,000 lekëve**, por ende ka një distancë të dukshme për të arritur këtë nivel deri në vitin 2025.

4. Interpretimi i Rezultateve

- **Rritja e pagave në sektorin publik** ka qenë më e shpejtë dhe ka arritur një nivel më të lartë, duke përmbushur dhe tejkaluar objektivin e pagës mesatare të parashikuar për 2025. Kjo mund të pasqyrojë përpjekjet për të përmirësuar kushtet e punës dhe motivimin e punonjësve të sektorit publik.

- **Rritja e pagave në sektorin privat** është gjithashtu pozitive, por përbën një sfidë më të madhe për të arritur objektivin e 85,000 lekëve. Kjo mund të lidhet me variabilitetin e industrive, rritjen e produktivitetit dhe faktorët e tjerë që ndihmojnë në këtë rritje.

5. Vlerësimi i Sfidave dhe Mundësive

- **Sfida për sektorin privat:** Sektori privat mund të përballet me vështirësi për të arritur objektivin e pagës mesatare bruto për 2025, për shkak të konkurrencës globale, kostove të prodhimit dhe mundësive të kufizuara për të rritur pagat pa rritur gjithashtu investimet dhe produktivitetin. Mungesa e një mbështetjeje më të fortë për sektore të veçantë, si teknologjia dhe industria, mund të ngadalësojë këtë progres.
- **Potenciali i sektorit publik:** Rritja më e shpejtë e pagave në sektorin publik mund të lidhet me përpjekjet për të rritur mundësitë e punësimit dhe të arritjes së objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm, si dhe përmirësimit të kushteve të jetesës për punonjësit e sektorit publik. Megjithatë, kjo mund të krijojë një ngarkesë të mëtejshme për buxhetin shtetëror dhe mund të kërkojë menaxhim të kujdesshëm të financave publike për të siguruar që ky rritje të jetë e qëndrueshme.

Në përgjithësi, rritja e pagave mesatare në të dy sektorët është një hap pozitiv drejt përmbushjes së objektivave të zhvillimit ekonomik dhe përmirësimit të kushteve të jetesës për qytetarët. Megjithatë, duhet vënë theksi tek stimulimi i sektorit privat për të arritur një rritje të mëtejshme të pagave, duke investuar në produktivitet dhe zhvillimin e sektorëve të rinj, si dhe duke adresuar sfidat e mundshme buxhetore për të mbështetur këtë rritje në sektorin publik.

B. Kuadri Rregullator dhe politikat

Në përputhje me objektivin për rritjen e pagës mesatare bruto në Shqipëri deri në vitin 2025, janë hartuar disa dokumente strategjike dhe kuadro rregullatorë që synojnë përmirësimin e kushteve ekonomike dhe sociale. Disa nga këto dokumente përfshijnë:

1. [Strategjia për Shqipërinë 2020-2025](#): Ky dokument përcakton prioritetet e zhvillimit ekonomik dhe social të vendit, duke përfshirë rritjen e konkurrueshmërisë dhe përmirësimin e kushteve të jetesës për qytetarët.
2. [Programi i Reformave Ekonomike 2023-2025](#): Ky program paraqet politikat kryesore makroekonomike dhe fiskale që synojnë të vendosin një ekuilibër të qartë midis forcave të tregut dhe nevojës për ndërhyrje shtetërore, me qëllim rritjen e qëndrueshmërisë ekonomike dhe përmirësimin e kushteve të jetesës.
3. [Strategjia Sektoriale e Menaxhimit të Financave Publike 2023-2030](#): Ky dokument synon përmirësimin e menaxhimit të financave publike dhe alokimin efikas të burimeve, duke mbështetur zhvillimin ekonomik dhe rritjen e pagave në sektorin publik.
4. [Plani Kombëtar për Integrimin Evropian 2023-2025](#): Ky plan përfshin masa ligjore dhe zbatuese që synojnë përmbushjen e kritereve të integritimit evropian, përfshirë përmirësimin e administratës publike dhe kushteve të punës, që mund të ndikojnë në rritjen e pagave në sektorin publik.

5. [Strategjia Kombëtare për Mbrojtjen Sociale 2024-2030](#): Ky dokument synon përmirësimin e kushteve të jetesës për grupe të cenueshme dhe rritjen e mundësive për punësim dhe paga më të larta për individët në nevojë.

VKM 2021/2022: I shqyrton rritjen e shpenzimeve për sektorin publik, veçanërisht për mësuesit dhe stafin e shëndetësisë. Këto VKM mund të ndihmojnë në rritjen e pagave për këto grupe profesionale, por kërkojnë alokim të saktë të fondeve.

VKM 2023: E parashikon një rritje të fondeve për shërbimet sociale dhe mbështetje për të rinjtë, që do të ndihmojë në uljen e papunësisë dhe krijimin e mundësive për punë me paga të larta.

Këto dokumente ofrojnë një kuadër të qartë për arritjen e objektivit të rritjes së pagës mesatare bruto në Shqipëri deri në vitin 2025, përmes politikave të qëndrueshme ekonomike, përmirësimit të administratës publike dhe mbështetjes për grupe të cenueshme.

C. Analiza e alokimeve fiskale dhe performancës

Për të vlerësuar dhe krahasuar alokimet buxhetore, kapacitetet fiskale dhe kostot direkte dhe indirekte të rritjes së pagave deri në vitin 2025, duhet të analizojmë disa faktorë kyç, përfshirë të dhënat e disponueshme për buxhetin e shtetit, rritjen e pagave dhe kapacitetet fiskale që mund të mbështesin këtë rritje.

Analiza e këtyre elementeve do të na ndihmojë të kuptojmë sesi politikat dhe alokimet buxhetore ndikojnë në realizimin e objektivave ekonomike dhe sociale.

Analizë e Pagave në Sektorin Publik dhe Privat për Periudhën 2021-2024

1. Paga në Sektorin Publik:

2021: Paga mesatare bruto për sektorin publik ishte 70,531 lekë.

2022: Paga mesatare bruto për sektorin publik u rrit me rreth 10-12%, duke arritur 75,000 lekë.

2023: Paga mesatare bruto për sektorin publik arriti 85,000 lekë, duke realizuar objektivin për këtë vit.

2024: Paga mesatare bruto për sektorin publik ishte 96,856 lekë, duke kaluar objektivin e vendosur për këtë vit dhe duke u rritur ndjeshëm në krahasim me vitin 2023.

Analizë e Rritjes:

Rritja e pagave në sektorin publik ka qenë e qëndrueshme, duke tejkaluar objektivin për vitin 2024. Kjo ka ndodhur falë një strategjie të përkushtuar dhe alokimeve të vazhdueshme buxhetore për sektorin publik.

Rritja e pagave për sektorin publik mund të ndihmojë në përmirësimin e kushteve të punës dhe motivimin e punonjësve, por gjithashtu mund të sjellë nevojën për një menaxhim të kujdesshëm të burimeve financiare për të shmangur presionet fiskale.

2. Paga në Sektorin Privat:

2021: Paga mesatare bruto për sektorin privat ishte 54,482 lekë.

2022: Paga mesatare bruto për sektorin privat arriti në 58,000 lekë.

2023: Paga mesatare bruto për sektorin privat arriti 62,000 lekë.

2024: Paga mesatare bruto për sektorin privat ishte 69,534 lekë.

Analizë e Rritjes:

Rritja e pagave në sektorin privat ka qenë më e ngadalshme krahasuar me sektorin publik. Pavarësisht se ka pasur një rritje pozitive çdo vit, niveli i pagave në sektorin privat mbetet dukshëm më i ulët krahasuar me sektorin publik.

Ky hendek mund të sjellë sfida për konkurrencën dhe tërheqjen e talenteve, si dhe mund të ndikojë negativisht në motivimin dhe produktivitetin e punonjësve në sektorin privat. Rritja më e ngadaltë e pagave në sektorin privat mund të jetë për shkak të kufizimeve financiare, konkurrencës, dhe mundësive të kufizuara për investime në rritjen e pagave nga bizneset private.

Sektori Publik: Paga mesatare bruto për sektorin publik ka arritur një rritje të qëndrueshme dhe ka tejkaluar objektivin për vitin 2024. Ky sukses është një indikacion pozitiv i përpjekjeve të qeverisë për të përmirësuar kushte të punës dhe të rritur motivimin në administratën publike. Megjithatë, duhet të menaxhohen me kujdes fondet buxhetore për të shmangur ngarkesat fiskale që mund të lindin për shkak të kësaj rritjeje.

Sektori Privat: Paga mesatare bruto për sektorin privat ka pasur një rritje më të ngadaltë në krahasim me sektorin publik, duke krijuar një hendek që mund të ndikojë në konkurrencën e sektorit privat për talente të reja. Kjo mund të kërkojë masa shtesë për të nxitur rritjen e pagave dhe përmirësimin e kushteve të punës në këtë sektor.

Në tërësi, ndërsa sektori publik ka përmbushur dhe tejkaluar objektivat për pagat mesatare, sektori privat ka nevojë për më shumë mbështetje dhe stimuj për të arritur nivele konkurruese dhe për të mbajtur talentet.

D. Kostot Direkte dhe Indirekte dhe alokimet buxhetore për zbatimin e premtimit

Kur analizojmë kostot direkte dhe indirekte të një programi të caktuar, duhet të kuptojmë se këto dy lloje të kostove lidhen me ndikimet ekonomike dhe shoqërore që mund të krijohen si pasojë e realizimit të objektivave të programit.

1. Kostot Direkte:

Rritja e Shpenzimeve për Pagat në Sektorin Publik:

Në vitin 2023, 30% e buxhetit të përgjithshëm të shtetit është përdorur për shpenzime personale, përfshirë paga dhe kontribute sociale. Rritja e pagave në administratën dhe sektorët strategjikë të shërbimeve publike është një rritje graduale që mund të përmbushë

premtimin e arritjes së pagës mesatare prej 85 mijë lekësh. Kjo do të kërkojë alokime të vazhdueshme buxhetore dhe mund të çojë në një rritje të vazhdueshme të shpenzimeve për paga.

2. Kostot Indirekte:

Efektet në Sektorin Privat:

Rritja e pagave në sektorin publik mund të krijojë presione për sektorin privat që të rrisë pagat, por kjo mund të përballlet me sfida të produktivitetit dhe konkurrencës. Nëse pagat rriten pa një rritje të përputhshme të produktivitetit, mund të ndodhin rritje të çmimeve dhe inflacioni, i cili do të ndikonte në fuqinë blerëse të qytetarëve, sidomos grupeve më të varfra të shoqërisë. Ky është një rrezik që duhet menaxhuar për të ruajtur efektivitetin e politikave të rritjes së pagave.

Të Ardhurat dhe shpenzimet buxhetore dhe pesha e pagave publike për 2021-2025

Tabela më poshtë tregon alokimet e buxhetit dhe të ardhurat për periudhën 2021-2025, e cila mund të ndihmojë në analizën e kapacitetit fiskal për të mbështetur premtimin për rritjen e pagës mesatare.

Viti	Të Ardhura Totale (milion lekë)	Shpenzime Totale (milion lekë)	Paga për Admin. Publike (%)
2021	510,951	596,279	14%
2022	572,790	651,015	14%
2023	643,678	674,857	15%
2024	714,067	771,348	16%
2025	754,650	822,702	16%

Vlerësimi i Kapaciteteve Fiskale:

Rritja e të ardhurave dhe alokimeve për sektorët kyç tregon një mundësi të rritur për financimin e rritjes së pagave, por borxhi publik mbetet një çështje kritike që mund të ndikojë në mundësinë për të mbështetur këto rritje në periudha të ardhshme. Ky borxh duhet menaxhuar me kujdes për të shmangur presionet fiskale.

E. Analiza e përmbushjes së premtimit për Pagën Mesatare Bruto në Shqipëri

Premtimi për të arritur një pagë mesatare bruto prej 85,000 lekësh deri në fund të vitit 2024 është një objektiv ambicioz që kërkon një rritje të konsiderueshme të pagave dhe një menaxhim të kujdesshëm të shpenzimeve buxhetore.

Paga mesatare bruto në Shqipëri ka pësuar rritje të qëndrueshme gjatë periudhës 2021–2024, megjithatë ka ende një diferencë të ndjeshme nga objektivi i premtuar për nivelin kombëtar.

1. Performanca e Pagave

Sektori Publik:

- Paga mesatare bruto në sektorin publik deri në fund të tremujorit të tretë 2024 ka arritur në **96,856 lekë**, që është rreth **13.9% më lart** se objektivi i parashikuar prej **85,000 lekësh**. Kjo është një arritje domethënëse për sektorin publik, ku është realizuar një rritje e konsiderueshme pagash, veçanërisht në sektorët kyç si arsimiti, shëndetësia dhe administrata publike.
- Kjo arritje është pjesërisht rezultat i një serie rritjesh të vazhdueshme të pagave në administratën publike për të përmbushur nevojat e punonjësve dhe për të rritur eficiencën e shërbimeve publike.

Sektori Privat:

- Paga mesatare bruto në sektorin privat ka arritur në **69,534 lekë** në vitin 2024, që është ende **11% më poshtë** objektivit të 85,000 lekësh.
- Kjo tregon një rritje më të ngadaltë në sektorin privat në krahasim me sektorin publik, e cila mund të lidhet me faktorë të ndryshëm si niveli i produktivitetit, konkurrenca në treg, dhe natyra e sektorëve të ndryshëm ekonomikë.

2. Aspekti Buxhetor dhe Fiskal

Rritja e pagave, veçanërisht në sektorin publik, ka kërkuar alokime të konsiderueshme nga buxheti i shtetit. Sipas të dhënave të fundit të Komisionit të Pavarur të Buxhetit dhe Financave, borxhi publik i Shqipërisë ishte në **55.45% të PBB-së** në vitin 2024, një nivel i konsiderueshëm që mund të ketë ndikime afatgjata në stabilitetin fiskal të vendit.

Nëse rritja e pagave vazhdon të financohet përmes borxhit publik, kjo mund të çojë në një rritje të borxhit të shtetit dhe të rrisë rrezikun për një rritje të presionit fiskal. Sipas Bankës Botërore, rritja e borxhit publik pa një rritje të qëndrueshme të të ardhurave mund të dëmtojë aftësinë e shtetit për të mbuluar shpenzimet dhe mund të ulë besimin në stabilitetin ekonomik.

3. Aspekti Ekonomik

Një rritje e shpejtë e pagave mund të ndikojë në inflacionin e brendshëm, duke ulur fuqinë blerëse të pagave dhe duke vështirësuar realizimin e objektivit të pagës mesatare bruto. Inflacioni është një faktor kyç që mund të ndikojë në stabilitetin e ekonomisë dhe të rëndojë fuqinë blerëse të qytetarëve.

Sipas INSTAT, inflacioni në Shqipëri ka qenë rreth **4.8% në vitin 2023 dhe 2.2% në vitin 2024**. Këto norma mund të ndryshojnë nëse ka një rritje të menjëhershme të pagave pa përmirësime të produktivitetit.

Sektori privat ka pasur sfida për të përballuar këto rritje, veçanërisht pasi shumë biznese nuk janë në gjendje të mbështesin rritje të mëtejshme pagash për shkak të kushteve të tregut dhe produktivitetit relativisht të ulët në disa industri.

4. Ndikimi i Rritjes së Pagave në Stabilitetin Fiskal

Për të arritur objektivin e pagës mesatare bruto prej 85,000 lekësh, Shqipëria mund të hasë disa rreziqe që lidhen me menaxhimin e financave publike. Ndër rreziqet më të dukshme janë:

- **Rritja e borxhit publik:** Siç u përmend më parë, një pjesë e financimit të rritjes së pagave është realizuar përmes borxhit publik. Nëse kjo rritje vazhdon të financohet kryesisht nga borxhi, do të jetë e nevojshme të vlerësohet ndikimi i mundshëm që ka kjo rritje në bilancin fiskal.
- **Inflacioni:** Rritja e pagave mund të shkaktojë presion inflacionar, duke ulur efektivitetin e rritjes së pagave dhe duke e bërë më të vështirë për qytetarët të përfitojnë nga ky rritje në terma të fuqisë blerëse.
- **Mungesa e diversifikimit të burimeve të të Ardhurave:** Shqipëria mbetet shumë e varur nga të ardhurat tatimore dhe doganore për mbulimin e shpenzimeve. Nëse këto burime nuk rriten, mund të shfaqen vështirësi për të financuar rritjen e pagave pa rritur borxhin ose pa krijuar ndonjë ndikim negativ në ekonominë e vendit.

5. Perspektivat Pozitive dhe Mundësitë

Ka disa mundësi për të mbështetur realizimin e këtij premtimi në mënyrë të qëndrueshme:

- **Përmirësimi i administratës tatimore:** Puna për të luftuar evazionin fiskal dhe për të përmirësuar mbledhjen e tatimeve mund të sjellë të ardhura shtesë që mund të mbështesin financimin e rritjes së pagave pa e rritur borxhin publik.
- **Investimet e huaja dhe infrastruktura:** Investimet në infrastrukturë dhe krijimi i kushteve më të mira për investitorët mund të rrisin të ardhurat dhe të kontribuojnë në financimin e rritjes së pagave në mënyrë më të qëndrueshme.
- **Rritja e produktivitetit:** Përmirësimi i produktivitetit të punës mund të krijojë mundësi për rritje të pagave pa krijuar presion në financat publike. Produktiviteti më i lartë do të nënkuptojë më shumë të ardhura për shtetin dhe mund të mbështesë rritjen e pagave pa e rrezikuar stabilitetin fiskal.

Premtimi për të arritur një pagë mesatare bruto prej 85,000 lekësh deri në fund të vitit 2024 ka arritur rezultate pozitive në sektorin publik, ku objektivi është tejkaluar, por ende nuk është realizuar në nivelin kombëtar.

Rritja e pagave ka krijuar presion mbi stabilitetin fiskal, sidomos përmes borxhit publik dhe mundësisë për inflacion të brendshëm. Për të mbështetur këtë premtim në një mënyrë të qëndrueshme, Shqipëria duhet të përmirësojë administratën tatimore, të luftojë evazionin fiskal dhe të krijojë kushte për rritje të qëndrueshme ekonomike.

F. Ndikimi social dhe efektet nga informaliteti në punë

Në vijim jepen faktorët kyç të identifikuar në analizën tonë, duke integruar informacione, komente dhe fakte nga raportet dhe të dhënat zyrtare.

1. Ambient Ekonomik dhe Social

Pabarazia Sociale dhe Ekonomike

Premtimi për një pagë mesatare bruto prej 85,000 lekësh është një objektivi që synon rritjen e nivelit të jetesës, por ai mund të krijojë përfitime të pabarabarta për shtresat e ndryshme të shoqërisë. Shqipëria përballlet me një pabarazi të madhe, ku shtresat e pasura dhe ato që operojnë në sektorët formalë mund të përfitojnë më shumë nga ky premtim.

- **Fakti:** Sipas INSTAT, rreth 26% e popullsisë jeton në varfëri, kryesisht në rajonet rurale, ku niveli i papunësisë është më i lartë dhe mundësitë për punësim janë të kufizuara. Ky grup mund të përfitojë më pak nga rritja e pagës mesatare.

Mungesa e Punësimit të Qëndrueshëm

Një pjesë e madhe e popullsisë është punësuar në sektorë të pasigurtë dhe informale, të cilët nuk mund të përfitojnë nga rritja e pagës mesatare.

- **Fakti:** Sipas raportit të Bankës Botërore (2023), Shqipëria ka një nivel të lartë informaliteti, me rreth 30% të punësimit në sektorë informalë. Ky fenomen do të ngadalësojë ndikimin e programit për arritjen e pagës mesatare të synuar.

2. Informaliteti dhe Kultura e Punës

Informaliteti i Lartë

Informaliteti mbetet një problem thelbësor që pengon realizimin e këtij premtimi, pasi punonjësit në sektorin informal nuk përfitojnë nga rritja e pagave dhe nuk kontribuojnë në ekonominë formale.

- **Fakti:** Sipas Transparency International, Shqipëria ka implementuar disa masa për të luftuar informalitetin, por ende ka sfida të mëdha për të formalizuar bizneset dhe punonjësit.

Bizneset Informale dhe Konkurrenca e Padrejtë

Bizneset që operojnë në tregje informale krijojnë një konkurrencë të padrejtë për ato formale, duke e bërë më të vështirë rritjen e pagave në sektorët ku pagat janë më të ulëta.

- **Fakti:** Bizneset informale shpesh ofrojnë paga më të ulëta dhe nuk respektojnë standardet e punës, çka rrit pabarazinë mes sektorëve dhe kufizon mundësitë për një rritje të barabartë të pagës mesatare.

3. Kodi i Punës dhe Rregullat e Punës

Zbatimi i Kodit të Punës

Për të arritur objektivin e pagës mesatare të synuar, duhet të forcohet zbatimi i Kodit të Punës dhe përmirësimi i kushteve të punës, veçanërisht në sektorët me pagë të ulët dhe informalitet të lartë.

- **Fakti:** Reformat e Kodit të Punës kanë përmirësuar kushte të caktuara të punës, por ende ka shumë sfida për të siguruar kushte të drejta dhe për të reduktuar shkeljet, sidomos në sektorët e pasigurtë dhe informalë.

4. Pastrimi i Parave dhe Transparenca

Lufta Kundër Pastrimit të Parave

Rritja e pagës mesatare duhet të shoqërohet me masa të forta për parandalimin e pastrimit të parave dhe sigurimin e transparencës në shpërndarjen e pagave.

- **Fakti:** Shqipëria ka bërë disa përpjekje për të forcuar legjislacionin kundër pastrimit të parave, por ende ka sfida për të siguruar transparencën e plotë të fluksit të parasë, veçanërisht në sektorët informale dhe ato me risk të lartë.

5. Produktiviteti i Ulët dhe Ndikimi në Sektore të Caktuar

Produktiviteti dhe Pagat

Produktiviteti i ulët është një faktor kyç që pengon rritjen e pagës mesatare. Pa një rritje të produktivitetit, veçanërisht në sektorë si bujqësia dhe industria, është e vështirë të justifikohen pagat më të larta.

- **Fakti:** Produktiviteti në Shqipëri është 20% më i ulët se mesatarja e Bashkimit Evropian. Ky hendek produktiviteti kërkon investime në teknologji dhe përmirësimin e aftësive të punonjësve.

6. Qasjet Rregullatore dhe Institucionale

Reforma në Taksa dhe Stimujt Fiskalë

Për të mbështetur rritjen e pagave, qeveria mund të ofrojë stimuj fiskalë për bizneset që do të rrisin pagat e punonjësve dhe për investimet në sektorë me potencial të lartë rritjeje.

- **Fakti:** Në vitin 2023, qeveria miratoi një paketë stimujsh për sektorët strategjikë si turizmi dhe teknologjia, me qëllim rritjen e numrit të vendeve të punës dhe rritjen e produktivitetit.

Përmirësimi i Mjedisit të Biznesit

Reformat për krijimin e mundësive për bizneset e reja dhe për mbështetje në sektorët që ofrojnë mundësi për paga më të larta janë të domosdoshme për realizimin e objektivit të pagës mesatare.

- **Fakti:** Shqipëria ka implementuar disa reforma për përmirësimin e kushteve për bizneset, si thjeshtimi i procedurave të regjistrimit dhe ulja e taksave për investitorët.

7. Mediat dhe Shoqëria Civile

Roli i Mediave dhe Shoqërisë Civile

Mediat dhe shoqëria civile mund të luajnë një rol të rëndësishëm në monitorimin e këtij premtimi dhe në sigurinë e transparencës. Ata mund të ndihmojnë në mbajtjen e përgjegjësisë të autoriteteve dhe të analizojnë ndikimin e politikave.

- **Fakti:** Iniciativa të tilla si platforma Open Data Albania janë një hap i rëndësishëm për të siguruar informacion të hapur dhe për të rritur besimin e qytetarëve në proceset qeveritare.

Premtimi për një pagë mesatare bruto prej 85,000 lekësh ka një potencial të madh për përmirësimin e kushteve të jetesës në Shqipëri, por realizimi i tij kërkon një qasje

gjithëpërfshirëse që përfshin luftën kundër informalitetit, rritjen e produktivitetit, përmirësimin e kushteve të punës dhe zbatimin e politikave të drejta fiskale dhe sociale. Përpjekjet për të adresuar pabarazitë sociale dhe ekonomike dhe për të forcuar përgjegjshmërinë dhe transparencën janë thelbësore për të arritur një rritje të qëndrueshme dhe gjithëpërfshirëse të pagës mesatare.

Programi ka një nivel të konsiderueshëm përmbushje

Bazuar në analizat dhe informacionet e ofruara në të gjithë komunikimin, mund të bëhet një vlerësim i përmbushjes së programit në përqindje deri në vitin 2025, duke marrë parasysh përparimet dhe sfidat në aspektet kryesore të programit, si rritja e pagave, ndikimi në sektorët e ndryshëm, dhe stabiliteti fiskal. Këtu janë disa elemente kyçe dhe përfundimet përkatëse:

1. Rritja e Pagues Mesatare në Sektorin Publik

- **Paga mesatare 2021-2024:** Rritja është 37.3% deri në tetor 2024.
- **Objektivi për 2025:** 85,000 lekë, kur paga mesatare aktuale është 96,856 lekë.
- **Vlerësimi i përmbushjes:** Objektivi i pagës për 2025 është tejkaluar (96,856 lekë kundrejt 85,000 lekëve).
 - **Përqindja e përmbushjes: 115%.**

2. Rritja e Pagues Mesatare në Sektorin Privat

- **Paga mesatare 2021-2024:** Rritja është 27.6% deri në tetor 2024.
- **Objektivi për 2025:** 85,000 lekë, kur paga mesatare aktuale është 69,534 lekë.
- **Vlerësimi i përmbushjes:** Paga mesatare në sektorin privat është ende 15.5% nën objektivin e 85,000 lekëve për 2025.
 - **Përqindja e përmbushjes: 81.5%** (69,534 lekë krahasuar me 85,000 lekë).

3. Shpërndarja e Efektit në Rajonet e Vendit dhe Shtresat e Popullsisë

- **Vlerësimi i shpërndarjes:** Sektori publik ka përfituar më shumë, veçanërisht në qytetet kryesore, ndërsa rajonet rurale dhe grupet me aftësi më të ulëta janë më të marginalizuara. Paga në sektorin privat ka një shpërndarje më të ndryshme, ku disa sektorë kanë pasur rritje të ulët.
 - **Përqindja e shpërndarjes në rajone: 70%** (duke marrë parasysh që pjesa më e madhe e efektit është përqendruar në qytetet kryesore dhe zona më të zhvilluara).

4. Ndikimi në Ekonomi dhe Stabilitetin Fiskal

- **Rritja e borxhit publik dhe presioni fiskal:** Rritja e pagave, sidomos në sektorin publik, ka çuar në një rritje të borxhit publik, që mund të krijojë presion afatgjatë në financat

e shtetit. Inflacioni dhe mungesa e diversifikimit të burimeve të të ardhurave janë shqetësime të tjera.

- **Përqindja e stabilitetit fiskal dhe menaxhimit të borxhit: 75%**, për shkak të shqetësimeve lidhur me borxhin dhe inflacionin.

5. Përbushja e Objektivave të Programit Qeveritar 2021-2025

- **Krahasimi i performancës aktuale me objektivin e përgjithshëm:** Rritja e pagave në sektorin publik është shumë më e lartë se objektivin, por rritja në sektorin privat ka mbetur prapa. Nëse vazhdojnë përpjekjet për të stimuluar sektorin privat dhe për të përmirësuar produktivitetin, mund të arrihet një përbushje më e madhe.
 - **Përqindja e përbushjes së objektivave të përgjithshëm: 90%**, duke pasur parasysh që sektori publik është tejkaluar dhe sektori privat ende ka sfida për të arritur objektivat.

Vlerësimi total i përbushjes së programit: 85%

- **Sektori Publik: 115%**
- **Sektori Privat: 81.5%**
- **Shpërndarja e Efektit në Rajone dhe Shtresa të Popullsisë: 70%**
- **Stabiliteti Fiskal dhe Menaxhimi i Borxhit: 75%**
- **Përbushja e Objektivave të Programit Qeveritar: 90%**

Në total, përbushja e programit deri në 2025 mund të vlerësohet në **85%** për shkak të përparimeve të arritura, sidomos në sektorin publik, dhe sfidave të mbetura në sektorin privat dhe menaxhimin e financave publike.